

Examination of psychometric properties of the Turkish form of adult playfulness trait scale-APTS

Yetişkin eğlence eğilimi özeliği ölçeği Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin incelenmesi¹

Özlem Yurt²
Sadiye Keleş³
Hakan Koğar⁴

Abstract

Adult playfulness helps children to reduce their negative feelings and go through more smooth transitions for new experiences, and this propounds the importance of examining the playfulness of teachers. The aim of this study is to examine the psychometric properties of Adult Playfulness Trait Scale (APTS)-Turkish Form in terms of teacher candidates. The study was conducted with 440 university students. Explanatory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA) were used to test the validity of the scale; and alpha value was calculated to test the reliability of the scale. Factor loadings and fit indices indicated that the construct validity of scale was high. Consequently, construct validity and reliability of scale were found to be high level.

Keywords: Validity-reliability, playfulness, adult

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Özet

Bu çalışmanın amacı Yetişkin Eğlence Eğilimi Özeliği Ölçeği'nin (YEEÖÖ) Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin öğretmen adayları açısından incelenmesidir. Araştırma 440 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin geçerliği için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA); güvenilirliği için ise alfa değeri hesaplanmıştır. Faktör yükleri ve uyum indekslerinin, ölçeğin yapı geçerliğinin yüksek düzeyde olduğuna işaret ettiği söylenebilmektedir. Sonuç olarak ölçeğin yapı geçerliği ve güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geçerlik-güvenirlilik, eğlence eğilimi, yetişkinlik

¹ Bu araştırma 4. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi (02-05 Eylül 2015)'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, ozlemyurt@ktu.edu.tr

³ Dr., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, skeles@sakarya.edu.tr

⁴ Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, hkogar@gmail.com

GİRİŞ

Eğlence eğilimi (EE-playfulness) terimi, kişilik ile geniş bir örtüşme zeminine sahip terimlerden biridir. Bu terimin alanyazına kazanadılması ardından EE ile çeşitli gelişimsel ve psikolojik yapılar arasındaki ilişki incelenmiştir ve günümüzde incelenmeye devam etmektedir. EE'ne sahip bireyler, neredeyse her ortamı kendileri için eğlenceli ve zevkli hale dönüştürebilen kişiler olarak görülmekte (Barnett, 2007) ve genellikle dinamik, neşe dolu, hayal gücü yüksek, komik, esprili, garip, kaygısız, dürtüsel ve baskılanmamış olarak değerlendirilmektedir (Barnett, 2007; Proyer, 2012a; Proyer ve Jehle, 2013). Alanyazın perspektifinden bakıldığında EE'ye sahip olan bireyler, EE'ye sahip olmayan bireylerle karşılaştırıldığında, fiziksel aktivitesi (motor esneklik, motor acıcılık ve fiziksel) yüksek, daha mutlu, daha fazla olumlu duyguya ve daha az olumsuz duyguya sahip, yaşam doyumları yüksek, stresle başa çıkmakta başarılı bireyler olarak karakterize edilmektedir (Chang, Qian ve Yarnal, 2013; Hess ve Bundy, 2003; Proyer, 2012b; Proyer, 2013; Proyer, 2014a; Staempfli, 2007; Trevlas, Matsouka ve Zachopoloulou, 2003; Qian ve Yarnal, 2011). Barnett (1991b:52) EE'ne sahip bireyleri daha detaylı tanımladığı ifadesinde bu bireyleri “içsel motivasyon tarafından yönlendirilen, kişinin kendi kendisine dayattığı amaçlar doğrultusunda bunlara uyum sağlayan, nesnelere ya da davranışlara kendi anlamlandırması doğrultusunda davranma eğiliminde olan ..., dışsal olarak dayatılan kurallardan arınmış ve aktif katılım sergileyen” kişiler olarak özetlemektedir.

Kavramsal Çerçeve

Geçmiş yıllarda *playfulness* (Oynama Eğilimi-OE)⁵ ile ilgili araştırmaların çocuk örnekleminde gerçekleştirildiği görülürken, son yıllarda yetişkin örnekleminde *playfulness* (Eğlence Eğilimi-EE) temalı çalışmaların ivme kazandığı gözlemlenmektedir. *Playfulness* araştırmalarının ilk örneklem grubunun çocuklar olması ve daha sonraki yıllarda yetişkin örneklemini hedefleyen araştırmaların gerçekleştirilmesi, bu yapıya ilişkin incelemelerin (özellikle metodolojik açıdan) iki alt başlık altında ayrıştırılması gerekliliğini doğurmuştur: Çocuk Oynama Eğilimi (OE) ve Yetişkin Eğlence Eğilimi (EE)⁶. Bu bölümde oynama ve eğlence eğilimi terimine ilişkin olarak öne sürülen tanımlar bir arada ele alınmıştır.

OE araştırmalarının başlangıç noktası olan ve OE'nin yapısını ve yaratıcılık ile ilişkisini araştıran Lieberman'a (1977) göre oyun bir davranışken, OE bir kişilik özeliğidir. Lieberman'ın OE konusundaki öncü çalışmalarını (1965; 1966; 1977) takip eden Barnett'a (2007:955) göre OE, “kişilerin sıkıcı bir durumu kendilerine göre daha eğlenceli bir şekle getirmek için, ilgili durumu şekillendirme (ya da yeniden şekillendirme) eğilimlerini” ifade etmektedir. Oyunu davranış olarak değerlendiren diğer araştırmacılar olan Schaefer ve Greenberg'e (1997) göre OE ise, oyuna katılma, dahil olma eğilimidir. Glynn ve Webster (1992: s.83) EE'ni kişinin “zevkini arttırmak için ciddi olmayan ya da hayal ürünü türündeki etkinlikleri belirleme ve bu etkinliklere katılma yatkınlığı” olarak tanımlamaktadır. Bundy'e göre ise, “Problemleri çözmek ve yaşanan zorlukların üzerine gitmek için yaratıcılığın ve esnekliğin kullanıldığı esnek bir stil ya da yaklaşım”dır (Akt. Muys, Rodger ve Bundy 2006). Guitard, Ferland ve Dutil'e (2005) göre (yaratıcılık, merak, mizah duygusu, keyif/haz ve kendiliğindenliği içeren) ruhsal bir durum, içsel bir yatkınlıktır.

EE ve OE'nin yapısı hakkında henüz görüş birliğine varılamamıştır. Günümüzde EE'nin temel yapısının belirlenmesine ilişkin çalışmalar (Proyer ve Jehle, 2013; Shen, Chick ve Zinn, 2014ab) devam etmektedir. Lieberman (1965; 1966) ve Barnett (1990a-b; 1991a) okul öncesi dönem çocuklarının OE özelliğini, 5 alt-boyut altında toplamaktadır. Bunlar (1) Bilişsel kendiliğindenlik, (2) Fiziksel kendiliğindenlik (3) Sosyal kendiliğindenlik, (4) Zevkin dışavurumu, ve (5) Mizah

⁵ Çocuk ve yetişkin örneklemleri araştırmalar, *playfulness*'ın bu iki örneklem grubu açısından yapısal farklılıklara sahip olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle “playfulness” terimi, çocuklar için “oynama eğilimi” (OE), yetişkinler için ise “eğlence eğilimi” (EE) şeklinde Türkçe alanyazına kazandırılmıştır.

⁶ OE ile EE'nin benzer bir yapıya ve/ya işleve (yaratıcılık ve hayal gücü dışında) sahip olduğu görüşünü öne süren araştırmacıların (Barnett, 1991b; Guitard, Ferland ve Dutil, 2005) yanı sıra fiziksel ve bilişsel kendiliğindenliğin yaş ile birlikte azalması nedeniyle oynama ya da eğlence eğiliminin çocuklar ve yetişkinler için ayrıştığını ifade eden görüşler de (Liebermann, 1977) mevcuttur.

anlayışı'dır. Glynn ve Webster (1992; 1993) iş hayatındaki yetişkinlerin EE'nin eğlence, aptallık, kendiliğindenlik, dışavurum ve yaratıcı olmak üzere 5 alt-boyuttan oluştuğunu öne sürmüştür. EE'yi, içsel motivasyon, amaçlardan daha çok araçlara dikkat etme, oyuncu/oyunayan egemenliği, role girme, dışsal olarak dayatılan kurallardan bağımsız olma ve etkin katılım olmak üzere altı ölçüt üzerinden ayırtıran Rubin ve arkadaşlarının görüşlerini temel alan Rogers ve arkadaşları ise, EE'yi tanımlamak için davranış, bağlam ve eğilim/yatkınlık olmak üzere üçlü bir yapıdan bahsetmektedirler (Rogers ve Sluss, 1999; Taylor, Rogers ve Kaiser 1999). Guitard, Ferland ve Dutil'a (2005) göre ise EE yaratıcılık, merak, mizah duygusu, keyif/haz ve kendiliğindenlik bileşenlerinden oluşan bir yapıdır. Proyer ve Jehre (2013) EE'nin temel yapısını en iyi açıklayan yapının beş-faktör çözümü ile elde edildiğini ifade etmiştir. Bu faktörler espritüellik, neşeli olma-baskılanmamışık, etkileycilik, diğerlerine yönelimli olma (yalnız olma ve çalışma ile karşılaştırıldığında diğer insanlarla birlikte olmayı ve çalışmayı tercih etme gibi) ve yaratıcılık. Shen, Chick ve Zinn'e (2014a-b) göre ise EE 3 alt-boyuta sahip olmakla birlikte tek bir üst yapı özelliği göstermektedir (1) Eğlence Arayışı Motivasyonu [bu alt-boyut diğer üç alt-boyuttan oluşmaktadır: (1a) eğlence inanışı, (1b) girişkenlik ve (1c) tepkisellik], (2) Kısıtlayıcı nitelikteki duruma bağlı faktörleri bastırma ve özgür, baskılanmamış psikolojik durum yaratabilme becerisini ifade eden, Baskılanmamışlık ve (3) Derin düşünce ya da önceden planlama olmaksızın müdahalede bulunmaya mental açıdan eğilim gösterme olarak ifade edilen, Kendiliğindenlik.

EE'nin yapısına ilişkin kanıtlar geçerlilik ve güvenilirlik açısından sorgulanırken, çeşitli demografik ve psikolojik değişkenlerin EE konusunda farklılıklara neden olup olmadığı incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda EE ile cinsiyet arasındaki ilişkiye ilişkin çelişkili bulgular elde edilmiştir: Bazı araştırmalar (Glynn ve Webster, 1993) cinsiyet ile EE arasında olumlu ya da olumsuz yönde herhangi bir ilişki olmadığını ortaya koyarken; bazı araştırmalar ise (Mixer, 2009), EE ile cinsiyet (erkekler) arasında olumsuz bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Cinsiyet değişkeni, birçok sosyal bilim araştırmalarında temel bir değişken olarak ele alınırken, EE araştırmaları açısından kişilik değişkeninin gölgesinde kalmıştır. Bunun nedeni, birçok araştırmacının (Shen, Chick ve Zinn, 2014ab; Bozionelos ve Bozionelos, 1999; Glynn ve Webster, 1992) EE kaynağının kişilikte yer aldığı düşüncesine sahip olmasıdır. Araştırma bulguları, EE'nin dışadönüklük, açıklık, uyumluluk ve duygusal sabitlik/denge ile olumlu ilişki içinde olduğu (Mixer, 2009; Proyer, 2012c; Proyer ve Jehle, 2013; Bateson ve Nettle, 2014); nevroitiklik, sorumluluk ile olumsuz ilişki içinde olduğu (Mixer, 2009; Proyer, 2012c) saptanmıştır. Buna ek olarak EE, mizah, güzelliğin ve mükemmelliğin değerini anlama, yaratıcılık, düşük sağduyu ve grup çalışması tarafından yordandığı (Proyer ve Ruch, 2011). Proyer (2011) bir diğer çalışmada, EE araştırmalarına yeni bir pencere açmıştır: EE ile akademik başarı arasındaki ilişkinin de araştırılmaya değer bir alan olduğunu öne sürdüğü çalışmada, kendilerini eğlence eğilimine sahip bireyler olarak tanımlayanların, kendilerini sınavdan geçmenin ötesine taşıyacak düzeyde okumalar gerçekleştirdiğini saptamıştır.

Eğlence Eğiliminin Ölçülmesi

OE veya EE bebekler (Dodd ve Wilson, 1998), çocuklar (Trevlas, Matsouka ve Zachopoulou, 2003; Rentzou, 2013), ergenler (Hess ve Bundy, 2003; Staempfli, 2007), yetişkinler (Glynn ve Webster, 1993; Barnett, 2011; Magnuson ve Barnett, 2013; Proyer ve Jehle, 2013; Proyer, 2014a; Proyer, 2014c; Proyer, 2014d) ve daha yaşlı yetişkinler (Yarnal ve Qian, 2011) olmak üzere çeşitli yaş gruplarında incelenmiştir. EE'ni belirlemeyi hedefleyen ölçme araçlarının sayısı 1990'lü yıllardan günümüze kadar hızlı bir artış göstermiştir. Örneklem grubu çeşitliliğine bağlı olarak EE ölçmeyi amaçlayan araçlarda farklılık gözlemlenmektedir. Yetişkin örnekleminde EE genellikle öz-bildirim tipi araçlarla belirlenmektedir. Bu alanda kullanılan farklı ölçme araçları mevcuttur (Glynn ve Webster, 1992; Schaefer ve Greenberg, 1997; O'Connell ve diğ., 2000; Proyer, 2012c; Shen, Chick ve Zinn, 2014a). En sık başvurulan ve en yaygın olarak bilinen araç ise Glynn ve Webster (1992) tarafından geliştirilen, 32 sıfattan ve eğlence, aptallık, kendiliğindenlik, dışavurum ve yaratıcı olmak üzere 5 faktörden oluşan Yetişkin EE Ölçeği'dir (The Adult Playfulness Scale). Üniversite öğrencileri örnekleminde test edilen bir diğer ölçme aracı Yetişkinler için Eğlence Eğilimi Ölçeği

(The Playfulness Scale for Adults/PSA, Schaefer ve Greenberg, 1997) ise, 28 madde ve beş faktörden (eğlence sevme, mizah duygusu, sersemlikten hoşlanma, informal ve garip) oluşan bir ölçektir. Ancak bu ölçek, belirli durumlara özgü maddeler barındırması nedeniyle eleştirilmiş (Shen, Chick ve Zinn, 2014a) ve çağın şartlarına uygun olmadığı gerekçesiyle yeni düzenlemelerden geçirilmiştir (Campbell ve diğ., 2013). Bir diğer ölçme aracı olan SMAP ise, Proyer (2012a) tarafından geliştirilmiş ekonomik bir ölçektir. EE'yi geniş çaplı değerlendirmeyi hedefleyen bu ölçek beş maddeden oluşan, dört dereceli bir ölçektir. Son olarak Shen, Chick ve Zinn (2014a) tarafından geliştirilen Yetişkin Eğlence Eğilimi Özeliği Ölçeği (Adult Playfulness Trait Scale (APTS), 19 maddeden ve üç alt-boyuttan oluşan yedi dereceli bir ölçektir. Ölçeğin alt-boyutları; (1) eğlence arayışı motivasyonu [bu alt boyut diğer üç alt boyuttan oluşmaktadır: (1a) eğlence inancı, (1b) girişkenlik ve (1c) tepkisellik], (2) Kısıtlayıcı nitelikteki duruma bağlı faktörleri bastırma ve özgür, baskılanmamış psikolojik durum yaratabilme becerisini ifade eden, baskılanmamışlık ve (3) Derin düşünce ya da önceden planlama olmaksızın müdahalede bulunmaya mental açıdan eğilim gösterme olarak ifade edilen, kendiliğindenlik'tir. Ölçek normal gelişim gösteren yetişkin örnekleme için geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek tek boyutlu bir yapıya sahiptir.

EE ve Ebeveynler ile Öğretmenler

EE, yenilikçi tutumlar, içe yönelik motivasyon yönelimi, görev değerlendirme, görevi algılama ve görevdeki performans gibi yapılarla ilişkili (Glynn ve Webster, 1992; 1993; Proyer, 2013) olması nedeniyle, meslek terapistlerinin; pozitif psikoloji kavramları (mutluluk, yaşam doyumu gibi) ve kişilik ile ilişkili olması nedeniyle ise psikologların ve psikoterapistlerin ilgi duyduğu konu başlıkları arasında yer almaktadır. Bireyin kişilik özellikleri ile sergilediği davranışlar arasındaki bağ nedeniyle, ebeveynler ile öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının kişilik özellikleri ile öğretmenlik becerileri, tükenmişlik düzeyleri, öğretmen-çocuk/öğrenci ilişkileri, sınıf yönetimi stilleri, eğitim vermekte oldukları çocukların/öğrencilerin öznel iyi oluşları (mutluluk düzeyleri) ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin ve/ya yordayıcılık düzeylerinin sınanması sıklıkla araştırma konusu olmuştur. Ancak kişiliğin bir yönü olarak tanımlanan EE'nin, çocuklarla etkileşim içinde olan yetişkinler (özellikle öğretmenler ve öğretmen adayları ile ebeveynler) açısından incelemesine yönelik araştırmaların sınırlı olması dikkat çekicidir. EE'nin araştırıldığı örneklem grupları, çocuklarla etkileşim sıklığı yüksek olan bireyler çerçevesinden incelendiğinde, bu gruba dahil olan yetişkinlerin; bakım hizmeti sunan kişiler (Jung, 2011), ebeveynler (yalnızca anneler) (Fish-Brown, 1992), psikoterapistler (Connolly, 2008) ve öğretmenler (Graham, Sawyers, ve DeBord, 1989; Tegano, Groves, ve Catron, 1999) olduğu görülmektedir. Bu araştırmalar başlangıç çalışmaları olarak önemli birer basamak olmalarına rağmen, günümüzde, çocuklarla etkileşim içinde olan bireylerin sahip oldukları EE düzeylerinin (hem bireysel olarak kendileri hem de hedef kitleleri olan çocuklar açısından) gelişimsel, psikolojik (başta çıkma gibi) ve bağlamsal (örneğin eğitim ortamları gibi) faktörler ile korelasyonel ilişkileri ve bu yapılarla etkileşim düzeyleri gizemini korumaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, yukarıda bahsedilen araştırma problemlerinin aydınlatılmasına hız kazandıracığı düşünülen Yetişkin Eğlence Eğilimi Özeliği Ölçeği'nin (YEEÖ) Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin öğretmen adayları açısından incelenmesidir.

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Sakarya Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin eğitim fakültelerine devam eden lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem belirlenmesinde örnekleme birimi olarak, devam edilen bölüm temel alınmıştır. Araştırma 2014–2015 öğretim yılı Bahar döneminde seçkisiz örneklem yöntemiyle 440 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiş ancak kayıp veriler nedeniyle 12 öğretmen adayının kayıtları veri setinin dışında bırakılmıştır. Örneklemde

yer alan bireylerin % 74'ü (n= 316) kadın ve % 26'sı (n=112) erkektir. Bireylerin % 38'i (n= 164) ilk çocuk, %14'ü (n=58) ortanca çocuk, % 27'si (n=117) son çocuk, diğerleri ise ikinci, üçüncü ve dördüncü veya daha sonra doğan çocuktur. Araştırmaya dahil olan bireylerin %75 (n=320) orta gelir düzeyine sahip ailelerden geldiklerini ifade etmişlerdir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ile Yetişkin Eğlence Eğilimi Özeliği Ölçeği (Shen, Chick ve Zinn, 2014) kullanılmıştır. Yetişkin Eğlence Eğilimi Özeliği Ölçeği (YEEÖÖ) Shen, Chick ve Zinn (2014) tarafından toplam 473 yetişkin ile (yaş ortalaması=40.7) gerçekleştirilmiştir. Ölçek bireyin eğlence eğilimi özelliklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş öz-bildirim ile yanıtlanan bir ölçektir. Ölçeğin kaynak dili İngilizcedir. YEEÖÖ üç alt-boyuttan ve 19 maddeden oluşmaktadır: Eğlence Arayışı Motivasyonu (9 madde) (bu alt-boyut Eğlence İnanışı, Girişkenlik ve Tepkisellik olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır), Baskılanmamışlık (5 madde) ve Kendiliğindenlik (5 madde). Ölçeğe ilişkin örnek maddeler şu şekildedir: Eğlence Arayışı Motivasyonu; Eğlence İnanışı alt-boyutunda "Eğlencenin hayatın çok önemli bir parçası olduğunu düşünürüm", Girişkenlik alt-boyutunda "Yaptığım ne olursa olsun, eğlenmeyi denerim", Tepkisellik alt-boyutunda "Başka insanların başlattığı eğlenceli şeylerden keyif alırım", Baskılanmamışlık alt-boyutunda "Kurallara uymadığım zamanlar olur" ve Kendiliğindenlik alt-boyutunda "Sıklıkla planlanmamış şeyler yaparım". Ölçek 7'li derecelendirme şeklinde (1=kesinlikle katılmıyorum, 7=kesinlikle katılıyorum) bir ölçek olup, 1-7 aralığında puan verilmektedir. Ölçekten alınabilecek toplam puan ise, 19 ile 133 aralığında değişmektedir. Ölçeğin özgün formunun psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla, uzman görüşü, açıklayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) hesaplanmıştır. Faktör analizi bulgularına göre, tüm maddelerin faktör yükü .40'ın üzerinde değer vermiş ve uyum indeksleri 0.99 – 1.00 aralığında değer almıştır (Shen, Chick ve Zinn, 2014a-b).

Dil Geçerliliği ve Kültürel Eşdeğerlik

YEEÖÖ'nin Türkçe uyarlamasını gerçekleştirmek amacıyla Xiangyou S. Shen ile iletişime geçilmiş ve gerekli izin alınmıştır. Ölçeğin kültürler arası uyumu için Beaton, Bombardier, Guillemín ve Ferraz (2002)'in ölçme araçlarınınin kütlerler arası adaptasyonu için önerdiği basamaklar kullanılmıştır: Bunun için çeviri, sentez, tersine çeviri, uzman heyet görüşü, ön test, sunuş ve değerlendirme olmak üzere 7 basamak izlenmiştir. Çeviri basamağında, ölçeğin özgün formundaki maddeler her iki dile hakim 5 kişi tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Sentez basamağında, 5 farklı kişiden elde edilen çeviri formları, her iki dile hakim 1 kişi tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve tek bir forma indirgenmiştir. Elde edilen form her iki dile hakim 5 kişi tarafından kaynak dile çevrilmiş ve araştırmacılar tarafından özgün form ile geçerliliği kontrol edilmiştir. Son form Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (9 kişi) ile Ölçme Değerlendirme (3 kişi) alanında uzman olan 12 kişi tarafından değerlendirilmiştir. Uzman heyet görüşünün ardından, ilgili düzenlemeler gerçekleştirilmiş ve son form 82 öğretmen adayına sunulmuştur. Ön analizinin ardından ölçekte maddelerin anlaşılır olduğu tespit edilmiş ve ölçeğin sunumu gerçekleştirilmiştir.

Alan uzmanların görüşleri doğrultusunda; 7'li derecelendirmenin maddelere verilen tepkilerin ayrışmasını engellediği ortak görüşü nedeniyle 5'li likert tipinde düzenlenmiştir (1="kesinlikle katılmıyorum", 5="kesinlikle katılıyorum"). Bu doğrultuda 1-5 aralığında puan verilmektedir. Ölçekten alınabilecek toplam puan ise, 19 ile 95 aralığındadır.

Verilerin Analizi

Ölçek uyarlama çalışması kapsamında öncelikle ölçeğin faktör yapısının Türk kültüründe ne durumda olduğunun belirlenmesi amacıyla açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. Açıklayıcı faktör analizinden elde edilen yapının doğrulanıp doğrulanmadığı ise birinci, ikinci ve üçüncü düzey doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile incelenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA), pek çok gözlenebilir değişkenin oluşturduğu faktörlerden (gizil değişkenlerden) oluşan faktöryel bir modelin

gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. İncelenecek model, ampirik bir çalışmanın verileri kullanılarak belirlenmiş ya da belirli bir kurama dayandırılarak kurgulanmış bir yapıyı tanımlayabilmektedir (Sümer, 2000). DFA’da modelin geçerliliğini değerlendirmek için çok sayıda uyum indeksi kullanılmaktadır. Bunlar içinde en sık kullanılanları (Cole, 1987; Sümer, 2000); Ki-Kare Uyum Testi (Chi-Square Goodness, χ^2), Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (Root Mean Square Error of Approximation, RMSEA), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit Index, CFI), Normlaştırılmamış Uyum İndeksi (Non-Normed Fit Index, NNFI), Normlaştırılmış Uyum İndeksi (Normed Fit Index, NFI), İyi Uyum İndeksi (Goodness of Fit Index, GFI). Ölçek modelinde gözlenen değerlerin $X^2/d < 3$; $0 < RMSEA < 0.05$; $0.97 \leq NNFI \leq 1$; $0.97 \leq CFI \leq 1$; $0.95 \leq GFI \leq 1$ ve $0.95 \leq NFI \leq 1$ aralıklarında olması mükemmel uyumu; $4 < X^2/d < 5$; $0,05 < RMSEA < 0,08$; $0,95 \leq NNFI \leq 0,97$; $0,95 \leq CFI \leq 0,97$; $0,90 \leq GFI \leq 0,95$ ve $0,90 \leq NFI \leq 0,95$ ise kabul edilebilir uyumu göstermektedir (Kline, 2005; Sümer, 2000). Ayrıca, ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach alfa iç tutarlılık anlamında güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır.

BULGULAR

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

İlk AFA bulgularına göre, özgün ölçeğe benzer bir yapının ortaya çıktığı belirlenmiştir. Öncelikli olarak, araştırma için toplanan veri setinin faktör analizine uygun olup olmadığını anlamak amacıyla KMO ve Bartlett testi yapılmıştır. Bu kapsamda KMO testi ölçüm sonucunun .50 ve daha üstü, Bartlett küresellik testi sonucunun da istatistiksel olarak anlamlı olması gerekmektedir (Jeong, 2004: 70). KMO testi sonusunda .864 değeri elde edilmiştir. Bartlett küresellik testi de ($p < 0.001$) anlamlı bulunmuş ve faktör analizi yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Açımlayıcı faktör analizine ait faktör yük değerleri Tablo 1’de belirtilmiştir.

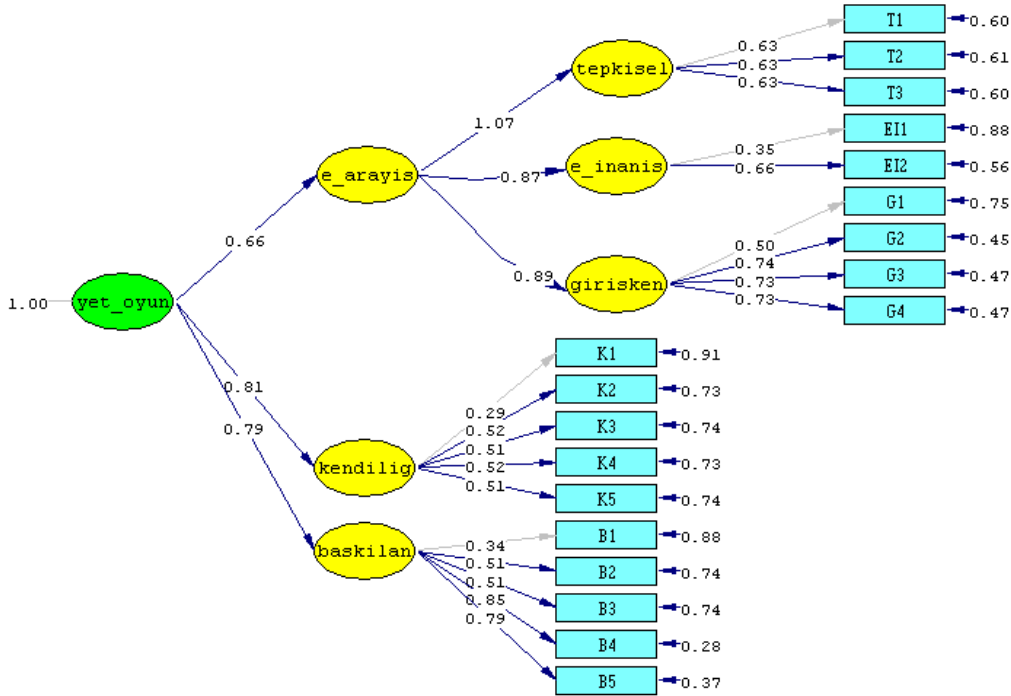
Tablo 1. Ölçeğe Ait Faktör Yük Değerleri

Yetişkin Eğlence Eğilimi Özeliği Ölçeği	Faktör yük değeri		
	Faktör-1	Faktör-2	Faktör-3
T2	,765		
T1	,765		
T3	,724		
EI1	,676		
EI2	,622	,367	
G1	,612		
G3	,573	,309	
G4	,517		
G2	,352		
K4		,835	
K5		,807	
K3		,576	
K2		,479	
K1		,421	
B2			,637
B5			,611
B3			,580
B4			,568
B1			,443
Özdeğer	8.53		
Açıklanan varyans (%)	44.91		

Tablo 1 incelendiğinde, ölçekteki tüm maddelerin faktör yük değerlerinin ölçüt değer olan 0.30'dan yüksek olduğu belirlenmiştir. Faktör yük değerleri, 0.352 ile 0.835 arasında değişmektedir. Bu nedenle tüm maddeler ölçekteki yerini korumuştur.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

Ölçeğin üç alt-boyutuna ait 19 maddelik yapısının doğrulanıp doğrulanmadığını değerlendirmek amacıyla DFA uygulanmıştır. Uygulanan ilk DFA'da istatistiksel olarak anlamlı olmayan t değerine sahip maddeler incelenmiştir. Yapılan incelemeye göre anlamlı olmayan değerine sahip hiçbir maddeye rastlanmamıştır. Bu nedenle tüm maddeler ölçekteki yerini korumuştur. Path diagramı Şekil 1'de yer almaktadır. Uyum indeksleri $\chi^2=397.49$, $\chi^2/sd= 2.72$, RMSEA=0.064, CFI=0.95, NFI=0.92, NNFI=0.94 ve IFI=0.95 olarak bulunmuştur. Bu ölçeğin faktöryel yapısını gösteren modelin gözlenen değişkenleriyle faktörleri arasındaki ilişkiyi gösteren katsayılar incelendiğinde, tüm katsayıların yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. DFA ile hesaplanan uyum istatistikleri dikkate alındığında, ölçeğin daha önce belirlenen yapısının toplanan verilerle genel olarak uyum sağladığına karar verilmiştir.

Şekil 1. Ölçeğe ait Path Diagramı

Maddelere ait regresyon değerleri ve t değerlerine Tablo 2'de yer verilmiştir.

Güvenirlilik Çalışması

Ölçeğin güvenirliliğinin belirlenmesinde iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa hesaplanmıştır. Ölçeğe ait güvenirlilik katsayıları incelendiğinde ise, eğlence arayışı alt boyutu için alfa değeri 0.84, baskılanmamışlık alt boyutuna ait alfa değeri 0.58 ve kendiliğindenlik alt boyutuna ait alfa değeri 0.73'tür. Ölçeğin bütününe ait alfa değeri ise 0.85 olarak hesaplanmıştır. Tezbaşaran (1997: 47), likert tipi bir ölçekte yeterli sayılabilecek bir güvenirlilik katsayısının olabildiğince 1'e yakın olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu sonuçlara göre araştırma için kullanılan ölçme aracının güvenirliliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 2. Ölçeğe ait Regresyon ve t Değerleri

Maddeler	Regresyon değerleri	t değerleri
T1	0,63	-
T2	0,63	10,97
T3	0,63	10,99
EI1	0,35	-
EI2	0,66	5,72
G1	0,50	-
G2	0,74	9,49
G3	0,73	9,43
G4	0,73	9,42
K1	0,29	-
K2	0,52	4,59
K3	0,51	4,56
K4	0,52	4,59
K5	0,51	4,56
B1	0,34	-
B2	0,51	5,87
B3	0,51	5,87
B4	0,85	6,63
B5	0,79	6,58

Tablo 2 incelendiğinde, elde edilen regresyon katsayılarının ve t değerlerinin anlamlı olduğu ve modelin doğrulandığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

EE, oyuncu davranışları birbirine bağlayan içsel ve mental eğilimi kapsayan çok boyutlu bir terimdir. Bu çalışmanın amacı, Yetişkin Eğlence Eğilimi Özelliği Ölçeği'nin (YEEÖÖ) Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin öğretmen adayları açısından incelenmesidir.

Araştırmada AFA sonucunda toplam varyansın %45'ini açıklayan 3 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Alt-boyutlar altında yer alan maddelerin tümü özgün ölçekteki faktörlere uygun bir dağılım sergilemiştir. Bu üç alt-boyut altında yer alan 19 maddenin faktör yükleri .35'in üzerinde olduğu için faktör analizi sonucunda tüm maddeler ölçekteki yerini korumuştur. Ayrıca DFA için uyum indeksi sınırları göz önüne alındığında modelin iyi düzeyde uyum gösterdiği ($\chi^2 = \chi^2 = 397.49$, $\chi^2/sd = 2.72$, RMSEA=0.064, CFI=0.95, NFI=0.92, NNFI=0.94 ve IFI=0.95) ve ölçeğin özgün faktör yapısının Türkçe versiyonunun faktör yapısı ile uyduğu görülmektedir. Ölçeğe ait güvenilirlik katsayıları incelendiğinde ise, eğlence arayışı alt-boyutu için alfa değeri 0.84, baskılanmamışlık alt-boyutuna ait alfa değeri 0.58 ve kendiliğindenlik alt-boyutuna ait alfa değeri 0.73 olduğu belirlenmiştir. Tüm geçerlilik ve güvenilirlik sonuçlarına bakıldığında, ölçeğin özgün yapısı ile Türkçe versiyonu arasında bulgular açısından benzer değerlere ulaşıldığı saptanmıştır. Elde edilen bulgular ışığında, YEEÖÖ'nin yetişkinlerin eğlence eğilimi özelliklerini belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu kanıtlanmıştır. Bir diğer ifade ile YEEÖÖ bir bireyin eğlence inanışına, girişkenliğe, tepkiselliğe, baskılanmamışlığa ve kendiliğindenliğe ne derece eğilimi olduğunu değerlendirmede etkili bir araçtır.

YEEÖÖ, EE'yi ölçen oldukça güncel bir ölçme aracı olması gerekçesiyle, henüz sınırlı sayıda araştırmada kullanılmıştır (Shen, Chick ve Zinn, 2014a-b). Alanyazında EE'ne artan bir yönelimin olduğu fark edilmekle birlikte, özellikle çocuklar ile etkileşim içerisinde olan öğretmenlerin, öğretmen adaylarının veya ebeveynlerin EE düzeylerinin incelenmesi ve ilgili yetişkin gruplarının EE düzeyleriyle ilişki ya da etkileşim içinde olan yapıların açıklık kazanmadığı görülmektedir. Bu nedenle bu araştırma, ulusal alanyazında yetişkinlerin EE'lerinin belirlenmesi yönünde atılmış ilk

adım olarak değerlendirilebilir. Bu kapsamda bu araştırma ile, konuya olan farkındalığın ve ilginin artacağı düşünülmektedir.

YEEÖÖ öğretmen adayları örnekleminde gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin daha geniş, farklı yaş aralığındaki bireyler ya da farklı gruplar için (örn. farklı branşlardan öğretmenler, ebeveynler, eğitim sistemi içinde görev alan paraprofesyoneller gibi) geçerli ve güvenilir ölçümler yapılabilirliğinin test edilmesi önem taşımaktadır. Daha sınırlı bir pencereden bakıldığında, EE'nin özellikle okul öncesi öğretmen adayları ve öğretmenleri açısından sınıf yönetimi stratejileri, öğretmen çocuk ilişkisi ve olumlu sınıf iklimi yaratma üzerinde olumlu etkileri olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle ölçeğin alandaki çeşitli problemlerin (çocukların istenmeyen davranışları, olumsuz öğretmen-çocuk ilişkisi vb.) kaynaklarının tespit edilmesi açısından kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir.

YEEÖÖ'nün yanı sıra EE'yi ölçmeye yönelik gözleme dayalı ölçekler geliştirilerek farklı örneklem gruplarında uygulanması ve bu doğrultuda ortaya çıkabilecek değişimler tespit edilebilir. Çalışma hayatı ya da kamu hayatındaki bireyleri hedefleyen araştırmalar için Glynn ve Webster'in (1992; 1993) iş hayatındaki yetişkinler için geliştirdikleri Yetişkin Eğlenme Eğilimi Ölçeği (The Adult Playfulness Scale)'nin Türkçe uyarlaması yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Barnett, L. A. (1990a). Playfulness: Definition, design, and measurement. *Play and Culture*, 3, 319-336.
- Barnett, L. A. (1990b). Developmental benefits of play for children. *Journal of Leisure Research*, 22(2), 138-153.
- Barnett, L. A. (1991a). The playful child: Measurement of a disposition to play. *Play and Culture*, 4(6), 51-74.
- Barnett, L. A. (1991b). Characterizing playfulness: Correlates with individual attributes and personality traits. *Play ve Culture*, 4(4), 371-393.
- Barnett, L. A. (2007). The nature of playfulness in young adults. *Personality and Individual Differences*, 43(4), 949-958. DOI: 10.1016/j.paid.2007.02.018.
- Barnett, L. A. (2011). How do playful people play? Gendered and racial leisure perspectives, motives, and preferences of college students. *Leisure Sciences*, 33(5), 382-401. DOI: 10.1080/01490400.2011.606777.
- Bateson, P. & Nettle, D. (2014). Playfulness, ideas, and creativity: A Survey. *Creativity Research Journal*, 26(2), 219-222. DOI: 10.1080/10400419.2014.901091.
- Beaton, D., Bombardier, C., Guillemin, F., & Ferraz, M. B. (2002). Recommendations for the cross-cultural adaptation of health status measures. *New York: American Academy of Orthopaedic Surgeons*, 1-9.
- Bozionelos, N. & Bozionelos, G. (1999). Playfulness: Its relationship with instrumental and expressive traits. *Personality & Individual Differences*, 26(4), 749-760.
- Bundy, A. C., & Clifton, J. L. (1998). Construct validity of the Children's Playfulness Scale. *Play and Culture Studies*, 1, 137-147.
- Campbell, G. L., Coker, D. C., Duchscherer, S. E., Fisch, P. R., & Pitts, K. M. (2013). Humor, laughter and playfulness. (Poster). *Paper presented at the 18th Annual Research Conference* (April 2-4, 2013) University of North Georgia.
- Chang, P. J., Qian, X. & Yarnal, C. (2013). Using playfulness to cope with psychological stress: taking into account both positive and negative emotions. *International Journal of Play*, 2(3), 273-296. DOI: 10.1080/21594937.2013.855414.
- Cole, D. A. (1987). Utility of confirmatory factor analysis in test validation research. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 55, 584-594. DOI: 10.1037/0022-006X.55.4.584.

- Connolly, B. D. (2008). *Are play therapists more playful?: A comparison of playfulness in therapists*. (Unpublished doctoral dissertation). Antioch University New England, Keene, New Hampshire.
- Dodd, A. T. & Wilson, J. T. (1998). The playfulness of toddlers in adult-directed, adult-assisted, and exploratory play contexts. *Paper presented at the Annual Meeting of the Association for the Study of Play* (February 20, 1998) St. Petersburg.
- Fish-Brown, N. A. (1992). *The relationship of maternal control and playfulness* (Unpublished dissertation) University of Southern California Los Angeles, California.
- Glynn, M. A. & Webster, J. (1992). The Adult Playfulness Scale: An initial assessment. *Psychological Reports*, 71(1), 83-103. DOI: 10.2466/PR.71.5.83-103.
- Glynn, M. A. & Webster, J. (1993). Refining the nomological net of the Adult Playfulness Scale: Personality, motivational, and attitudinal correlates for highly intelligent adults. *Psychological Reports*, 72(3), 1023-1026. DOI: 10.2466/pr.1993.72.3.1023.
- Graham, B. C., Sawyers, J. K. & DeBord, K. B. (1989). Teachers' creativity, playfulness, and style of interaction with children. *Creativity Research Journal*, 2(1-2), 41-50. DOI: 10.1080/10400418909534299.
- Guitard, P., Ferland, F. & Dutil, É. (2005). Toward a better understanding of playfulness in adults. *OTJR: Occupation, Participation and Health*, 25(1), 9-22. DOI: 10.1177/153944920502500103.
- Hess, L. M. & Bundy, A. C. (2003). The association between playfulness and coping in adolescents. *Physical ve Occupational Therapy in Pediatrics*, 23(2), 5-17. DOI: 10.1300/J006v23n02_02.
- Jeong, J. (2004). *Analysis of the factors and the roles of hrd in organizational learning styles as identified by key informants at selected corporations in The Republic of Korea*. (Unpublished doctoral dissertation).. Amerika: Texas A&M University. Major Subject: Educational Human Resource Development.
- Jung, J. (2011). Caregivers' playfulness and infants' emotional stress during transitional time. *Early Child Development and Care*, 181(10), 1397-1407. DOI: 10.1080/03004430.2010.532873.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (2nd Edition ed.). New York: The Guilford Press.
- Lieberman, J. N. (1965). Playfulness and divergent thinking: An investigation of their relationship at the kindergarten level. *The Journal of Genetic Psychology*, 107(2), 219-224.
- Lieberman, J. N. (1966). Playfulness: An attempt to conceptualize a quality of play and of the player. *Psychological Reports*, 19(3f), 1278-1278.
- Lieberman, J. N. (1977). *Playfulness: Its relationship to imagination and creativity*. New York: Academic Press.
- Magnuson, C. D. & Barnett, L. A. (2013). The playful advantage: How playfulness enhances coping with stress. *Leisure Sciences*, 35(2), 129-144. DOI: 10.1080/01490400.2013.761905.
- Mixer, A. (2009). *An exploration of adult playfulness in relationship to personality: A correlational study*. (Unpublished doctoral dissertation). Institute of Transpersonal Psychology, California.
- Muys, V., Rodger, S. & Bundy, A. C. (2006). Assessment of playfulness in children with autistic disorder: A comparison of the children's playfulness scale and the test of playfulness. *OTJR: Occupation, Participation and Health*, 26(4), 159-170. DOI: 10.1177/153944920602600406.
- O'Connell, K. A., Gerkovich, M. M., Bott, M., Cook, M. R., & Shiffman, S. (2000). Playfulness, arousal-seeking and rebelliousness during smoking cessation. *Personality and Individual Differences*, 29(4), 671-683. DOI: 10.1016/S0191-8869(99)00224-X.

- Proyer, R. T. (2011). "Being playful and smart? The relations of adult playfulness with psychometric and self-estimated intelligence and academic performance." *Learning ve Individual Differences* 21, 463–67. DOI: 10.1016/j.lindif.2011.02.003.
- Proyer, R. T. (2012a). "Development and initial assessment of a Short Measure for Adult Playfulness: The SMAP." *Personality ve Individual Differences* 53, 989–94. DOI: 10.1016/j.paid.2012.07.018.
- Proyer, R. T. (2012b). A psycho-linguistic study on adult playfulness: Its hierarchical structure and theoretical considerations. *Journal of Adult Development* 19, 141–49. DOI: 10.1007/s10804-012-9141-7.
- Proyer, R. T. (2012c). "Examining playfulness in adults: Testing its correlates with personality, positive psychological functioning, goal aspirations, and multi-methodically assessed ingenuity. *Psychological Test ve Assessment Modeling* 54, 103–27.
- Proyer, R. T. (2013). The well-being of playful adults: Adult playfulness, subjective well-being, physical well-being, and the pursuit of enjoyable activities. *European Journal of Humour Research*, 1, 84–98.
- Proyer, R. T. (2014a). A psycho-linguistic approach for studying adult playfulness: A replication and extension toward relations with humor. *The Journal of Psychology: Interdisciplinary ve Applied*, 148, 717–35. DOI: 10.1080/00223980.2013.826165.
- Proyer, R. T. (2014b). Playfulness over the lifespan and its relation to happiness: Results from an online survey. *Zeitschrift für Gerontologie und Geriatrie* 47, 508–12. DOI: 10.1007/s00391-013-0539-z.
- Proyer, R. T. (2014c). Perceived functions of playfulness in adults: Does it mobilize you at work, rest, and when being with others? *European Review of Applied Psychology* 64, 241–50. DOI: 10.1016/j.erap.2014.06.001.
- Proyer, R. T. (2014d). To love and play: Testing the association of adult playfulness with the relationship personality and relationship satisfaction. *Current Psychology* 33:501–14. DOI: 10.1007/s12144-014-9225-6.
- Proyer, R. T. & Jehle, N. (2013). The basic components of adult playfulness and their relation with personality: The hierarchical factor structure of seventeen instruments. *Personality ve Individual Differences*, 55(7), 811-816. DOI: 10.1016/j.paid.2013.07.010.
- Proyer, R. T. & Ruch, W. (2011). The virtuousness of adult playfulness: The relation of playfulness with strengths of character. *Psychology of Well-Being*, 1(1), 1-12. DOI: 10.1186/2211-1522-1-4.
- Qian, X. L. & Yarnal, C. (2011). The role of playfulness in the leisure stress-coping process among emerging adults: An SEM analysis. *Leisure/Loisir*, 35(2), 191-209. DOI: 10.1080/14927713.2011.578398.
- Rentzou, K. (2013). Greek preschool children's playful behaviour: assessment and correlation with personal and family characteristics. *Early Child Development and Care*, 183(11), 1733-1745. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2012.752736>.
- Rogers, C. S., & Sluss, D. J. (1999). *Play and inventiveness: Revisiting Erikson's views on Einstein's playfulness*. Play contexts revisited, 2, 1.
- Schaefer, C. & Greenberg, R. (1997). Measurement of playfulness: A neglected therapist variable. *International Journal of Play Therapy*, 6(2), 21. DOI: <http://dx.doi.org/10.1037/h0089406>.
- Shen, X. S., Chick, G. & Zinn, H. (2014a). Playfulness in adulthood as a personality trait: A reconceptualization and a new measurement. *Journal of Leisure Research*, 46(1), 58.
- Shen, X. S., Chick, G. & Zinn, H. (2014b). Validating the Adult Playfulness Trait Scale (APTS): An examination of personality, behavior, attitude, and perception in the nomological network of playfulness. *American Journal of Play*, 6(3), 345-369.

- Staempfli, M. B. (2007). Adolescent playfulness, stress perception, coping and well being. *Journal of Leisure Research*, 39(3), 393.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Taylor, S. I., Rogers, C. S. & Kaiser, J. (1999). A comparison of playfulness among American and Japanese preschoolers. *Play Contexts Revisited*, 2, 143.
- Tegano, D. W., Groves, M. M. & Catron, C. E. (1999). Early childhood teachers' playfulness and ambiguity tolerance: Essential elements of encouraging creative potential of children. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 20(3), 291-300. DOI:10.1080/0163638990200307.
- Tezbaşaran, A. (1997). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. (İkinci baskı), Türk Psikologlar Derneği Yayını, Ankara.
- Trevlas, E., Matsouka, O. & Zachopoulou, E. (2003). Relationship between playfulness and motor creativity in preschool children. *Early Child Development and Care*, 173(5), 535-543. DOI:10.1080/0300443032000070482.
- Yarnal, C. & Qian, X. (2011). Older-Adult playfulness: An innovative construct and measurement for healthy aging research. *American Journal of Play*, 4(1), 52-79.

[Extended English Abstract](#)

Purpose: Playfulness (P) term has a broad congruence base with personality. After this term has been added in body of literature, the relationship between P and various progressive and psychological structures has been examined and these relations are still being examined. The individuals who have P are considered that they can make over the each environment to enjoyable and jolly environment and they are generally considered as dynamic, blest, imaginative, funny, bel esprit, weird, carefree, impulsive and unsuppressed. While it is seen that the researches related to playfulness were generally realized in children samples, the studies about playfulness have gained importance in adult sample recently. Since P is related with some structures like innovative attitudes, intrinsic motivation tendency, charge evaluation, charge detection and performance in charge, it is in the center of attention of the professional therapists whereas as since it is related with positive psychological notions (happiness, life satisfaction and etc.) and personal structures it is in center of attention of the psychologist and psycho-therapists. As there is a relationship between personal characteristic of an individual and his/her behaviors, the researches which are related to personal characteristic of the parents, teachers and candidates of teacher, their teaching skills, level of burnout, relations of teacher-child/student, class management style, subjective goodness of their students/ children (their happiness levels) and their academic success and/or their predictive levels determination are always in the center of attention. However, it is remarkable that there are only few studies about the examination of the P which is defined as one of the directions of personality within the interactions of children and adults (especially with teacher and candidates of being teacher). The aim of this study is to examine the psychometric properties of Adult Playfulness Trait Scale (APTS)-Turkish Form in terms of teacher candidates.

Method: The population of the study constructs undergraduate students from faculties of education in Sakarya University and Karadeniz Technical University. Major department was taken as sampling unit when determining the sample of the study. Participants were selected 440 university students with random sampling method in 2014-2015 academic year spring term, yet 12 teacher candidates were excluded from the data set because of the missing values of. Adult Playfulness Trait Scale (APTS)-Turkish Form, which is a self-report scale measuring the adult playfulness properties of individuals, was developed by Shen, Chick and Zinn (2014). The original language of the scale is English. APTS consists of 3 sub-dimensions and 19 items. Within the

context of scale adaptation process, firstly EFA was performed to determine factor structure of scale in Turkish society. Factor structure obtained from EFA was examined by first order confirmatory factor analysis (CFA) to determine whether the structure was confirmed or not. Also, Cronbach alpha internal consistency coefficient was calculated to determine to internal consistency of scale.

Results: First EFA findings showed that a structure occurred similar to original scale. Factor loadings ranged between 0.352 and 0.835. Therefore, all items remained in the same places in the scale. CFA was performed to confirm the 19-item structure of the three dimensions of the scale. Goodness of fit indexes were $\chi^2=397.49$, $\chi^2/sd= 2.72$, RMSEA=0.064, CFI=0.95, NFI=0.92, NNFI=0.94 and IFI=0.95. When the coefficients indicating the relations between observed variables and factors of the factorial model were considered, it was concluded that all coefficients were high. Goodness of fit indices showed that original structure of the scale generally fit the data. Also, regression coefficients and t values were significant and model was confirmed. Reliability coefficients indicated that alpha value was 0.84 for fun belief, 0.58 for uninhibitedness, 0.73 for spontaneity and 0.85 for all scale. Based on these results, the scale used in the study could be accepted to have a high level reliability.

Discussion and Conclusion: Considering all validity and reliability findings, similar values were found between the original form and the Turkish version of the scale. APTS was tested in a sample of teacher candidates. It has remarked that the P has a increasing tendency in the body of literature and that the P levels of teachers, candidates of teachers and parents or the structures which interact with children haven't determined clearly yet. Therefore this study may be considered as the first step for the determination of P for the adults in national body of literature. In this context it is expected the awareness and interest for this subjects will be increased by this research. It was suggested that testing the validity and reliability of the scale, also for individuals with larger and different groups, is highly important. When it is looked from more limited aspect it is thought that this research may have positive effects on class management strategies, relations between teacher and children and positive class environment with regard of preschool candidates teaches and teacher. Therefore it is thought that this criterion has a crucial importance in order to determine the sources of various problems (undesirable behaviors of children, negative teacher and child relations and etc.) in this field.